

Justitiedepartementet

Yttrande över direktivet om ett ökat aktieägarengagemang, förslag till genomförande i svensk rätt, Ds 2018:15

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över ovan nämnda promemoria.

Kap. 5-9, förslag till ändringar i aktiebolagslagen som avser genomförandet av EU-direktivet om ett ökat aktieägarengagemang

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker promemorians förslag. Myndigheten ser särskilt positivt på förslagen som avser att underlätta identifieringen av aktieägare när aktierna innehas i kedjor av intermediärer som passerar nationsgränserna och förvaltares skyldighet att vidarebefordra uppgifter om aktieägares identitet från en intermediär till värdepapperscentralen. Det nya regelverket kan verka brottsförebyggande och minskar möjligheten att genomföra otillåtna insideraffärer genom att transparensen i ägandet av aktier ökar. Möjligheterna att utreda denna typ av brottslighet kan också öka.

Kap. 11, anmälan om förändring i bolagsstyrelse m.m.

Ekobrottsmyndigheten har inte något att erinra mot förslagen med de undantag som framgår.

Kap 11.2.2, anmälan om förändring i en bolagsstyrelse

Ekobrottsmyndigheten delar inte bedömningen att det inte bör göras någon ändring, utan instämmer i Bolagsverkets förslag om att ändra tidpunkten för när rättsverkan i samband med styrelseändringar inträder.

Den nuvarande lydelsen i 8 kap. 13 § aktiebolagslagen anger att en ändring i ett aktiebolags styrelsesammansättning har verkan från den tidpunkt då anmälan om ändringen kommer in till Bolagsverket. Bolagsverket har föreslagit att behörighetstidpunkten för en ändring av styrelsen i stället ska få verkan först från den tidpunkt då ändringen registrerats av Bolagsverket.

Ekobrottsmyndighetens uppfattning är att den ändring som Bolagsverket föreslagit minskar risken för att ett aktiebolag utsätts för ekonomisk brottslighet i form av företagskapningar. Nuvarande bestämmelser underlättar för den som anmäler en ny styrelse i ett aktiebolag i kriminellt syfte, t.ex. att kapa ett aktiebolag, eftersom det räcker med att skicka in en anmälan till Bolagsverket för att bli behörig att företräda bolaget. Varken de verkliga

företrädarna, banker eller andra hinner agera. En ändring till registreringstidpunkten skulle däremot få till följd att ett drabbat företag skulle få mer tid att agera på en anmälan om ändring i styrelsens sammansättning, vilket i sin tur skulle kunna leda till att uppgifterna aldrig registreras. Ändringen skulle dessutom innebära att uppgifterna i aktiebolagsregistret skulle bli mer korrekta och tillförlitliga.

Den nuvarande ordningen innebär även att en del anmälningar inte kommer att registreras på grund av brister i anmälningarna eller att avgift inte erlagts. Det leder till att ett antal anmälningar om styrelseändringar får rättsverkan trots att registrering inte kommer att ske.

Om Bolagsverkets får utökade möjligheter att granska och kontrollera inkomna handlingar innan registrering sker, ökar möjligheterna att förhindra ändringar som genom verkets analyser visar sig vara oriktiga och som skulle kunna vara förberedelser till olika brottsliga aktiviteter. Sammanfattningsvis anser Ekobrottsmyndigheten att en ändring av tidpunkten för när rättsverkan inträder avseende styrelseändringar skulle ha en betydande brottsförebyggande effekt.

Kap 11.6 verkställande direktörs firmateckningsrätt m.m.

Ändring av bestämmelserna om särskild firmatecknare

Myndigheten avstyrker förslaget om att ta bort vissa bestämmelser om särskild firmatecknare, eftersom dessa har brottsförebyggande betydelse.

Det är ovanligt att särskilda firmatecknare förekommer i s.k. målvaktssammanhang. Däremot är det vanligt att målvakter i form av styrelseledamöter används i aktiebolag som används som brottsverktyg. Särskilda firmatecknare har rätt att företräda bolaget och att träffa avtal för bolagets räkning, men kan också figurera som målvakter. Att ändra lagstiftningen på så sätt att denna kategori inte längre ska omfattas av det område som är kriminaliserat är enligt Ekobrottsmyndighetens uppfattning en utveckling i fel riktning. Det finns visserligen ingen anledning för ett seriöst aktiebolag att utse en särskild firmatecknare om inte den personen har för avsikt att medverka i bolagets verksamhet, men däremot kan det finnas olika skäl för ett oseriöst bolag att utse en sådan person som målvakt

I dag skulle såväl styrelseledamöter som särskilda firmatecknare kunna åtalas med stöd av den s.k. målvaktsbestämmelsen. Om förslaget genomförs kommer det inte längre att vara möjligt att lagföra den särskilda firmatecknaren. Den föreslagna ändringen öppnar därför upp för en ökad användning av målvakter i rollen som särskild firmatecknare.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Monica Rodrigo. I den slutliga handläggningen har t.f. chefsjurist Birgitta Resenius deltagit. Ärendet har föredragits av strategiske ekorevisorn Henrik Lundin.

Monica Rodrigo

Henrik Lundin

Kopia till Justitiedepartementet/Å